

[Krag.]

Dispositionsretten over sin Ejendom, naar en Byplan er under Overvejelse, og Bekendtgørelse derom er udgaaet. Der er maaske ikke noget at sige dertil, men Forberedelsen til en saadan Plans Virkeliggørelse kan jo tage lang Tid, og det kan da være, at Byplanen, inden der bliver Anledning til at disponere over vedkommende Ejers Arealer, i Henhold til den højtærede Ministers Ordre bliver ændret, det har han jo Adgang til i Henhold til § 3, næstsidste Stykke, og hvis Planen ikke bliver til noget, maaske fordi Interesses modsætningerne er for store eller Forholdene ændrer sig, saa forekommer det mig, at vedkommende Arealejer maa kunne gøre Krav paa Erstatning for Afsavn af sin Dispositionsret gennem saa lang Tid. Men jeg kan ikke se, at der i Erstatningsreglerne i §§ 12—14 er givet nogen som helst Anvisning derpaa.

Jeg er for øvrigt enig i, at Erstatningsreglerne i Loven af 1925 ikke har været helt ud heldige, og navnlig var det urimeligt, at en Ejer, som fandt sig forurettet, naar som helst, lange Tider efter at Byplanen var vedtaget og gennemført og Tabet var lidt, kunde rejse Krav om Erstatning. Det synes mig nok at være uheldigt, at der ikke i saa Henseende er fastsat en Tidsgrænse, saaledes som Tilfældet nu er i dette Lovforslag. I øvrigt maa det blive Genstand for nærmere Undersøgelse, om de foreslaaede Erstatningsbestemmelser dækker velbegrundede Erstatningskrav i alle de Tilfælde af Berøvelse af Dispositionsfrihed og Adgang til Udnyttelse af Grund og Ejendom, som følger bl. a. af Ekspropriationsbestemmelserne.

Om disse Bestemmelser skal jeg ikke udtale mig i Enkeltheder, de egner sig sikkert ogsaa bedst til Drøftelse i Udvalg; de er i dette Lovforslag vidtgaaende, idet de ikke blot angaar Grunde, men i Henhold til § 11, 1ste Stykke, er det ogsaa Bygninger, Vandarealer, Bølværker o. s. v., som er fornødne til Udarbejdelse af en godkendt Byplan. Jeg er tilbøjelig til at mene, at dette ikke skulde være specificeret i Loven paa den Maade, det er, men at man skulde søge gennemført en almen Bestemmelse, som man ganske vist saa maatte omgærde med Garantier for, at det virkelig var tvingende nødvendigt at gribe ind i den private Ejendomsret til Fremme af dette offentlige Anliggende.

Det, som jeg synes fører for vidt, er Bestemmelsen i det samme Stykke, som siger, at saadanne Grunde og Bygninger, som ikke just direkte — saadan maa jeg

forstaa det — indgaar i Planens Gennemførelse, men som det er „af væsentlig Betydning for det offentlige at raade over“, skal man kunne gøre til Genstand for Ekspropriation. Dette kan føre meget vidt. Vi har set, at man f. Eks. ved Havneanlæg har eksproprieret mægtige Arealer, Arealer af en Udstrækning, saa man maatte forvente, at der omkring denne Havn i Løbet af et forholdsvis kort Aaremaal skulde opvokse en hundredtusindtallig By, hvis der overhovedet skulde blive Anvendelse for disse Grunde. Ogsaa her mener jeg, man skal være i høj Grad forsigtig, og dette er en Bestemmelse, som nærmere maa udformes for at sikre den private Ejendomsret.

Saa siges det endvidere, at private Servitutter og Brugsrettigheder, som vel ikke kan anses som bortfaldet, men som det dog kan være af væsentlig Betydning at raade over, skal kunne eksproprieres mod Erstatning. Det kan naturligvis blive fornødent, det skal jeg erkende, men det bør dog sikkert være Undtagelsen, f. Eks. Servitutter med Hensyn til lav Bebyggelse paa et vist Areal. Hvis en Grundejer har stillet et saadant Areal til Disposition for denne eller hin velgørende Stiftelse eller Institution paa en saadan Betingelse med Hensyn til Bebyggelsens Karakter, synes jeg, det vil være betænkeligt, at det offentlige uden videre kan gribe ind. Det er ogsaa betænkeligt, fordi mange af disse Grundservitutter giver Udtryk for, at de kun kan ændres, naar samtlige Beboere, som har Ejendom paa de paagældende Grunde, samtykker. Det er ligeledes betænkeligt uden videre ved et Pennestrøg at slette de vel erhvervede Rettigheder, som de vedkommende derved besidder, og som maaske netop har været Anledning til, at de har stiftet Hjem og Bolig og Virksomhed paa det paagældende Areal.

Dette er ogsaa et Forhold, som jeg synes der er Anledning til at overveje. Efter Lovforslaget er det Kommunalbestyrelsen, som ene kan træffe Bestemmelse i saa Henseende og beslutte Ekspropriation. Her synes jeg nok, der burde være en Myndighed, for hvilken Ejerne eller de, der er sat til at varetage Opretholdelsen af disse Servitutter, kunde indanke en saadan Sag og faa den afgjort paa en mindre ensidig Maade, end der kan være Fare for, at det vil ske paa hos Kommunalbestyrelsen.

Her vil jeg endvidere spørge: Naar det nu siges, at alene Kommunalbestyrelsen kan beslutte Ekspropriation, kan da Ministeren paabyde Kommunalbestyrelsen at foretage